

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

REESKONT UYGULAMASI VE ÖRNEK MUHASEBE KAYITLARI

17 MART 2021

KAPSAM

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu,
- 173 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği,
- 238 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği,
- 64 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği,
- 12.08.2020 Tarih ve 27192137-105[281/2019-490]-59594 Sayılı Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi,
- 10.09.2013 Tarih ve 95462982-105[VUK.ÖZLG-2013-27]-265 Sayılı Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi,
- 16.03.2011 Tarih ve B.07.1GİB.4.41.15.02-190-3/8-22 Sayılı Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi.

1. Reeskont Uygulamasında Yasal Düzenlemeler Nelerdir ?

- Reeskont, Vergi Usul Kanunu'nun (VUK'un) 281 ve 285'inci maddeleri kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre;
 - VUK'un 281. maddesinde; *“Alacaklar **mukayyet değerleriyle** değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Vadesi gelmemiş olan senede bağlı alacaklar değerlendirme gününün kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde, senette faiz nispeti açıklamış ise bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi uygulanır. Bankalar ve bankerler ile sigorta şirketleri alacaklarını ya Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddi ile, değerlendirme günü kıymetine icra ederler.”* ve
 - VUK'un 285. maddesinde; *“Borçlar **mukayyet değerleriyle** değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Vadesi gelmemiş olan senede bağlı borçlar değerlendirme günü kıymetine irca olunur. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmışsa bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddinde bir faiz uygulanır. Banka ve bankerler ile sigorta şirketleri borçlarını, Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddiyle, değerlendirme günü kıymetine irca ederler.”* hükmü yer almaktadır.
- Mezkur Kanun maddelerinden de anlaşılacağı üzere, alacak senetlerine reeskont uygulaması isteğe bağlanmış olup alacak senetlerine reeskont hesaplanması durumunda borç senetlerine de reeskont uygulamasına tabi olacaktır.

1.1. Reeskont Uygulamasının Şartları Nelerdir?

- Reeskont işlemi için temel şart; alacağa bağlı bir senedin olmasıdır. Söz konusu senette olması gereken özellikler ise şu şekilde sıralanmıştır. Buna göre;
 - **Sadece vadeli kambiyo senetleri reeskonta tabi tutulabilir.**
Kambiyo senetleri; poliçe, bono ve vadeli çekler olarak sıralanabilecektir. Senede bağlı olmayan alacaklar reeskont işlemine tabi tutulmayacağı gibi kambiyo senedi niteliği taşımayan adi senetler de reeskont konusu yapılamayacaktır.
 - **Vadeli kambiyo senetlerinin vadesinin gelmemiş olması gerekmektedir.**
Reeskont, gelecek dönemde tahsil edilebilecek veya ödenebilecek alacak veya borçlara uygulanabilir.

1.1. Reeskont Uygulamasının Şartları Nelerdir?

- **Senetlerin değerlendirme gününde işletmenin aktifinde kayıtlı olması gereklidir.**
İşletmenin aktifinde kayıtlı olmayan nazım hesaplarda takip edilen senetler reeskonta tabi tutulamayacaktır. Örneğin; teminat senetlerinin reeskonta tabi tutulması mümkün değildir.
- **Alacak senetlerinin reeskonta tabi tutulabilmesi için, gelir yaratıcı nitelikte olması ya da hasılat unsuru olması gerekmektedir.**
Reeskont, gelir etkisi birden fazla yıla yayılan fakat tamamı vergiyi doğuran olayın meydana geldiği yılda hasılat yazılan alacağın gelecek dönemlere ait kısmının ayrıştırılması işlemi olarak ifade edilebilecektir. Bu sebeple, bir alacak senedinin reeskonta tabi tutulabilmesi için ilk önce söz konusu alacağı doğuran bir teslim veya hizmetin bulunması ve teslim veya hizmet dolayısıyla tahakkuk eden hasılatın dönem kazancına ilave edilmesi gerekmektedir.

2. Reeskont Nasıl Hesaplanır ?

- Reeskont hesaplama yöntemi, 238 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin “C-Alacak Senetleri ve Borç Senetleri Reeskont İşlemleri” başlığı altında açıklanmıştır. Buna göre;
“ ...T.C. Merkez Bankasının reeskont işlemleri için belirlenen faiz oranı, dış iskonto hesaplama yöntemi esas alınarak avans oranlarına tekabül edecek şekilde belirlenmektedir. Başka bir deyişle, T.C. Merkez Bankası tarafından ilan edilen reeskont oranı; dış iskonto yöntemine göre, yani senedin faizini de içeren nominal değer üzerinden , kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan faiz oranı ise iç iskonto yöntemine göre, yani senedin peşin değeri üzerinden yapılacak hesaplamalarda esas alınması gereken faiz oranlarını temsil etmektedir. Bu itibarıyla senede bağlı borç ve alacaklarının değerlendirilmesi iç iskonto yöntemine göre hesaplanacaktır. Bu hesaplamada; faiz oranı olarak reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranının değil, kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan faiz oranının esas alınması gerekmektedir.”

hükmü yer almaktadır.

2. Reeskont Nasıl Hesaplanır ?

- Söz konusu Tebliğ ile senetli alacak ve borçlarda bir oran belirtilmediği takdirde reeskont işlemine ilişkin hesaplamalarda dikkate alınacak faiz oranı, T.C. Merkez Bankası tarafından belirlenen kısa vadeli avans işlemlerine uygulanan faiz oranı kullanılmaktadır.
- T.C. Merkez Bankası tarafından tespit edilen ve 19.12.2020 Tarih ve 31339 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan faiz oranı %16,75’tir.

Dış İskonto	$F = (A * n * t) / 360$ <p>(F=İskonto tutarı, A=Senedin Değeri, n=Faiz oranı, t=Vade)</p>
İç İskonto	$F = A - [(A * 360) / (m * t) + 360]$ <p>(F=İskonto tutarı, A= Senedin Değeri, t= Vade, m= Faiz (iskonto) oranı)</p>

Örnek 1 : Vadesine 50 gün kalmış olan 10.000,00-TL nominal bedelli alacak senedinin üzerinde yazılı olan faiz oranı % 10 olduğuna göre reeskont tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır. Buna göre;

İç İskonto Formülü	İskonto Tutarı (F) = A – [A*360 / (m*t) +360] (A: Senedin nominal değeri, t: vade, m: faiz oranı)
	136,98-TL =(10.000,00-[10.000,00*360/(0,10*50)+360])

Örnek 2 : Vadesine 90 gün kalmış olan 30.000,00-TL nominal bedelli borç senedi için faiz oranı belirlenmemiş olup T.C. Merkez Bankası kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan faiz oranı %16,75 esas alınacak olduğuna göre reeskont tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır. Buna göre;

İç İskonto Formülü	İskonto Tutarı (F) = A – [A*360 / (m*t) +360] (A: Senedin nominal değeri, t: vade, m: faiz oranı)
	1.205,75-TL =(30.000,00-[30.000,00*360/(0,1675*90)+360])

3. Alacak ve Borç Senetleri Reeskont İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi

Örnek 3 : 31.12.2020 tarihi itibarıyla işletmenin bilançosunda 100.000,00-TL değerinde ve vadesine 60 gün kalmış alacak senedi ile 500.000,00-TL değerinde ve vadesine 100 gün kalmış borç senedi bulunmaktadır. Senetlerin üzerinde yer alan iskonto oranı %25 olarak belirlenmiştir. Buna göre;

Alacak Senedi Reeskont İşlemi :

$$\text{Reeskont Tutarı} = 100.000,00 - [100.000,00 * 360 / (360 + (0,25 * 60))]$$

$$\text{Reeskont Tutarı} = 4.000,00\text{-TL}$$

31.12.2020	657-Reeskont Faiz Gideri		4.000,00	
		122- Alacak Senetleri Reeskontu		4.000,00
31.12.2020	690-Dönem Kar Zarar Hesabı		4.000,00	
		657-Reeskont Faiz Gideri		4.000,00

01.01.2021 tarihinde açılış kaydında, söz konusu reeskont hesabının ters işlemle kapatılması gerekmektedir.

01.01.2021	122-Alacak Senetleri Reeskontu		4.000,00	
		647- Reeskont Faiz Gelirleri		4.000,00

Borç Senedi Reeskont İşlemi :

Reeskont Tutarı = 500.000,00- [500.000,00*360/[360+(0,25*100)]

Reeskont Tutarı = 32.467,54-TL

31.12.2020	322-Borç Senetleri Reeskontu		32.467,54	
		647-Reeskont Faiz Gelirleri		32.467,54
31.12.2020	647- Reeskont Faiz Gelirleri		32.467,54	
		690-Dönem Kar Zarar Hesabı		32.467,54

01.01.2021 tarihinde açılış kaydında, söz konusu reeskont hesabının ters işlemle kapatılması gerekmektedir.

01.01.2021	657- Reeskont Faiz Giderleri		32.467,54	
		322-Borç Senetleri Reeskontu		32.467,54

4. Reeskont İşlemlerinde Özellikli Konular Nelerdir ?

4.1. Reeskont İşlemine Tabi Tutulacak Senetler ve Vadeli Çeklerin Durumu

- VUK'un 281. ve 285. maddelerinde reeskonta tabi tutulacak senetler konusunda bir sınırlama söz konusu değildir. Bu sebeple, hem kambiyo senetleri (poliçe ve bono) hem de adi senetler reeskonta tabi tutulabilir.
- Ek olarak, Maliye Bakanlığı tarafından 30.04.2013 tarihinde yayımlanan 64 No.lu VUK sirkülerinde “ ... Buna göre,213 sayılı Kanun uyarınca, vadesi gelmemiş olan alacak ve borç senetlerinin reeskonta tabi tutulması gerekecektir. Ancak, bir ödeme aracı olarak kullanılmakla beraber yukarıda yer alan yasal düzenlemeler çerçevesinde vergi uygulamaları bakımından **çekin vadeli olabileceği ve değerlendirme gününde vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar için uygulanması öngörülen reeskont uygulamasından yararlanması mümkün bulunmaktadır.**” ifadesine yer verilmiştir.

4.2. Hatır Senetlerinin Reeskonta Tabi Tutulup Tutulmayacağı

- Şirketlerin üçüncü şahıslardan temin ettikleri veya verdikleri, gerçek borç ve alacak ilişkisine dayanmayan alacak ve borç senetlerinin reeskonta tabi tutulması mümkün bulunmamaktadır.

5. Türkiye Muhasebe Standartları Açısından (TMS) ve Vergi Usul Kanunu Açısından Reeskont Uygulamasının Karşılaştırılması

	Vergi Usul Kanunu Açısından Değerleme	Türkiye Muhasebe Standartları Açısından Değerleme
Alacak/Borç Senetleri	TL cinsinden alacak ve borç senetleri mukayyet değerle değerlendirilmektedir. Vadesi gelmemiş senede bağlı alacaklar değerlendirme gününün kıymetine irca olunabilmektedir. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmamış ise T.C. Merkez Bankasının resmi iskonto haddi uygulanmaktadır. Yabancı para cinsinden Maliye Bakanlığınca tespit edilecek kurlar üzerinden değerlendirilmektedir. Yabancı paralar için yapılan değerlendirme sonucu bulunan fark ilgili dönem kurum kazancının tespitinde kur farkı gelir/gideri olarak değerlendirilmektedir.	Finansal varlık niteliğinde olduğundan TMS-39 kapsamında iskonto edilmiş değerleri üzerinden gösterilmektedir. Yabancı para cinsinden alınan çekler ve verilen çekler işlem tarihinde o günkü kur ile bilanço tarihinde ise T.C. Merkez Bankası tarafından değerlendirilir. Yabancı paralar için yapılan değerlendirme sonucu bulunan fark, ilgili dönem kurum kazancının tespitinde kur farkı geliri/kur farkı gideri olarak dikkate alınmaktadır.

6. Özelgeler Kapsamında Konunun Değerlendirilmesi

- [12.08.2020 Tarih ve 27192137-105\[281/2019-490\]-59594 Sayılı Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi](#) 'nde;
“... mezkur maddede belirtilen alacaklar kapsamında olmayan, ilgide kayıtlı başvurunuzda belirtilen kredi kartı ile taksitli satışlarınızdan kaynaklı cari hesap bakiyelerinin dönem sonlarında reeskont işlemine tabi tutulması mümkün bulunmamaktadır...”
ibaresine,
- [10.09.2013 Tarih ve 95462982-105\[VUK.ÖZLG-2013-27\]-265 Sayılı Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi](#) 'nde;
“... 30.04.2013 tarihinde yayımlanan 64 No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde; 5941 sayılı Çek Kanununda yapılan düzenlemeler göz önüne alınarak uygulamada birliğin sağlanması amacıyla ileri düzenleme tarihli çeklerin değerlendirilme gününde vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar için uygulanması öngörülen reeskont uygulamasından yararlanmasının mümkün bulunduğu açıklanmıştır. Buna göre, **değerleme gününde vadesi 92 günden uzun olan senede bağlı alacak ve borçlarınız ile ileri düzenleme tarihli çekleriniz için de reeskont uygulamanız mümkün bulunmaktadır...**”
ibaresine,

6. Özelgeler Kapsamında Konunun Değerlendirilmesi

- [16.03.2011 Tarih ve B.07.1GİB.4.41.15.02-190-3/8-22 Sayılı Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı Özelgesi](#) 'nde;

"... Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihinden önce ibraz edilen çekin karşılığının T.T.K. nun 707 nci maddesi uyarınca kısmen veya tamamen ödenmemiş olması halinde, bu çekle ilgili hukuki takip yapılamaz. İleri düzenleme tarihli çekle ilgili olarak hukuki takip yapılabilmesi için, çekin üzerindeki düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde bankaya ibraz edilmesi ve karşılıksızdır işlemine tabi tutulması şarttır" denilmiş, aynı Kanununun Geçici 1 nci maddesinin 5 numaralı bendinde ise "31.12.2011 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersizdir." hükmüne yer verilmiştir. Yukarıda yer alan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, vadeli çeklerin değerlemesi ve reeskont uygulaması ile ilgili olarak 41 Nolu Vergi Usul Kanunu Sirkülerde yer alan açıklamalar dahilinde işlem yapılmasına devam edilecektir..."

ibaresine yer verilmiştir.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.